

**UCHWAŁA NR V/57/2024**  
**RADY GMINY STARE BOGACZOWICE**

z dnia 17 grudnia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy  
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-  
2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r.  
o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) w związku  
z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy  
domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673) Rada Gminy Stare Bogaczowice  
uchwala, co następuje:

**§ 1.** Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej  
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 w brzmieniu  
stanowiącym załącznik do niniejszej Uchwały.

**§ 2.** Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stare Bogaczowice.

**§ 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia  
1 stycznia 2025 roku.

Przewodnicząca Rady  
Gminy Stare  
Bogaczowice

**Alicja Stępnik**

Załącznik do uchwały Nr V/57/2024  
Rady Gminy stare Bogaczowice  
z dnia 17 grudnia 2024 r.

**GINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ  
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ  
NA LATA 2025-2030**

## **I. WPROWADZENIE**

Podstawą opracowania „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej” jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024r. poz 1673). Na podstawie uchwały Nr XVIII/175/2021 Rady Gminy Stare Bogaczowice z dnia 2 marca 2021 r. zgodnie z wcześniej obowiązującymi przepisami został wprowadzony "Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2024", którego zadaniem było wskazywać główne kierunki działania Gminy Stare Bogaczowice w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zakładał on, iż rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka kształtującym osobowość, system wartości, poglądy. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje oparte na miłości i zrozumieniu. Zaburzenie relacji pomiędzy członkami rodziny wpływa dezorganizująco na wypełnianie przez nich swoich zadań, ról społecznych. Skutki tego zjawiska implikują wiele negatywnych konsekwencji nie tylko dla członków rodziny ale również społeczeństwa i całej organizacji państwowej. Zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych.

22 czerwca 2023r. weszły w życie ważne zmiany w przepisach, wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535). Na podstawie znowelizowanych przepisów prawnych „przemoc w rodzinie” została zastąpiona pojęciem „przemoc domowa”. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której przemoc występuje. Zarówno osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i ją stosującymi są bowiem konkretne - indywidualne - osoby, a jej przyczyną nie są dysfunkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności między innymi:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;

## 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Zgodnie z powyższym artykułem mając na uwadze zmiany przepisów prawa należy ponownie zdefiniować system przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w naszej gminie, określić dostępne zasoby, wyznaczyć kierunki działania instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz wskazać realne cele działań odpowiadające potrzebom.

Program jest skorelowany z następującymi aktami prawnymi:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity . Dz. U. z 2024r. poz. 1673)

- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2024r. poz. 1284 ze zm.),

- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),

- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2023r.

poz. 1939 ze zm.)

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Z 2023 poz. 1870);

- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Bogaczowice na lata 2022-2030

- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stare Bogaczowice na lata 2022-2024.

## **II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ**

### **2.1. Definicja przemocy domowej oraz cechy charakterystyczne przemocy**

Konwencja stambulska definiuje przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie.

Zgodnie z art. 6 znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej pod pojęciem przemocy domowej należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Tym samym wprowadzone zmiany wzbogacają dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, a także rozszerzają zakres podmiotowego zastosowania ustawy.

W dalszej części rozszerzony został krąg osób, na które będą oddziaływać jej zmienione przepisy o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, gdyż zgodnie z definicją art 6 ust. 2 powyższej ustawy przez osobę doznającą przemocy należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
  - b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
  - c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
  - d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
  - e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
  - f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
  - g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
  - h) małoletniego
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Obecnie najczęściej w literaturze wyodrębnia się następujące rodzaje przemocy domowej:

- **przemoc fizyczna** – są to wszystkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień. Przemoc fizyczna może równie przybrać postać bierną, która przejawia się w zakazach np. mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych, jak również zamknięciu w areszcie domowym;
- **przemoc psychiczna** – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u osoby doznającej przemocy, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Cechą tej przemocy jest, że nie pozostawia żadnych widocznych śladów i ciężko jest ustalić rozmiar psychicznego skrzywdzenia;
- **przemoc seksualna** – polega na wymuszeniu niechcianych przez osobę doznającą przemocy zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych osoby stosującej przemoc. Za przemoc seksualną uznaje się również wyśmiewanie wyglądu osób doznających przemoc i krytykowanie zachowań seksualnych;
- **przemoc ekonomiczna** – to działania prowadzące do finansowego uzależnienia osób doznających przemoc od osób ją stosujących, m.in. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, zaniedbywanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli ofiary;
- **zaniedbywanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb osób zależnych. Odnosi się zarówno do potrzeb fizycznych (odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, zapewnienie schronienia), jak i psychicznych (zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, miłości i przynależność
- **przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej:** – ta forma przemocy przyjmuje zachowania istotnie naruszające prywatność osoby lub wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej, może polegać na prześladowaniu, nękanii, wyśmiewaniu poprzez wykorzystanie Internetu, narzędzi i łączności telekomunikacyjnych itp.

Wymienione powyżej formy przemocy mogą się łączyć i przenikać, ale również mogą występować osobno. Przemoc domowa rzadko kiedy jest zjawiskiem jednorazowym i incydentalnym w większości przypadków jest procesem o długiej, trwającej nawet kilka lat historii.

Zjawisko to charakteryzuje specyficzny cykl, składający się z trzech następujących po sobie faz, które zataczają krąg i powracają; są to:

#### 1. **faza narastającego napięcia,**

## **2. faza ostrej przemocy,**

## **3. faza „miesiąca miodowego”.**

Powyższy cykl przemocy może trwać wiele lat, jednak z biegiem czasu zauważa się skrócenie długości „miesiąca miodowego”, przy jednoczesnym wydłużeniu dwóch pierwszych faz. Istotnym jest również, że po latach występowania przemocy coraz dotkliwsze dla osoby doświadczającej przemocy domowej stają się konsekwencje wybuchu ostrej przemocy.

### **2.2. Konsekwencje doświadczania przemocy**

Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje doświadczania przemocy w dzieciństwie. U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne, m.in.:

- obrażenia ciała,
- zwiększenie zachorowalności na choroby somatyczne (bóle głowy, żołądka, problemy skórne wywołane stresem),
- przygnębienie, smutek i epizody depresyjne,
- kłopoty z zasypianiem, nocne koszmary, kłopoty z koncentracją,
- zwiększona podatność na spożywanie środków psychoaktywnych i używek.

Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci; często są one bezpośrednimi ofiarami lub świadkami przemocy domowej. Obok doświadczanych obrażeń cielesnych przemoc w środowisku rodzinnym powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, jest pozbawione poczucia bezpieczeństwa i zaufania. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb wpływa na dalszy rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny dziecka.

Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla rodzin w nią uwikłanych i dla całego społeczeństwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

### **III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY STARE BOGACZOWICE**

#### **3.1. Dane demograficzne Gminy Stare Bogaczowice**

(źródło: informacja GUS na dzień 31.12.2022 )

Gmina Stare Bogaczowice to gmina wiejska. Należy do województwa dolnośląskiego, powiatu wałbrzyskiego. Gmina Stare Bogaczowice zajmuje powierzchnię 87,2 km<sup>2</sup>, ma 4 286 mieszkańców, z czego 50,8% stanowią kobiety, a 49,2% mężczyźni. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,8 lat. Mieszkańcy gminy Stare Bogaczowice zawarli w 2022 roku 17 małżeństw, co odpowiada 4,0 małżeństwom na 1000 mieszkańców. W tym samym okresie odnotowano 1,2 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 30,9% mieszkańców gminy Stare Bogaczowice jest stanu wolnego, 49,9% żyje w małżeństwie, 9,9% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,2% to wdowy/wdowcy. Gmina Stare Bogaczowice ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -5. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -1,17 na 1000 mieszkańców gminy Stare Bogaczowice. W 2022 roku urodziło się 32 dzieci, w tym 65,6% dziewczynek i 34,4% chłopców. W gminie Stare Bogaczowice na 1000 mieszkańców pracuje 360 osób. Bezrobocie rejestrowane w gminie Stare Bogaczowice wynosiło w 2022 roku 12,5% (12,5% wśród kobiet i 12,5% wśród mężczyzn). W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Stare Bogaczowice wynosiło 5 431,27 PLN, co odpowiada 81.00% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. 965 mieszkańców gminy Stare Bogaczowice jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 469 kobiet oraz 496 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 17,5% ludności posiada wykształcenie wyższe, 3,1% wykształcenie policealne, 11,6% średnie ogólnokształcące, a 20,3% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 25,2% mieszkańców gminy Stare Bogaczowice, gimnazjalnym 3,8%, natomiast 15,3% podstawowym ukończonym. 3,3% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W gminie Stare Bogaczowice funkcjonują dwa Niepubliczne Przedszkola, Szkoła Podstawowa i Gminne Centrum Biblioteczo- Kulturalne.

### **3.2. Skala problemu przemocy domowej w Gminie Stare Bogaczowice**

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy domowej jest bardzo trudne, ponieważ jest to problem złożony, o którym bardzo trudno rozmawiać, a jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki tak ogólnopolskie jak i nasze lokalne pozwalają poznać jego przybliżone rozmiary, ponieważ dane dotyczą jedynie zgłaszanych przypadków przemocy domowej. W dalszym ciągu nie jest znana skala przemocy domowej, która nigdy nie została zgłoszona – „nie ujrzała światła dziennego”. Informacje przekazane przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Stare Bogaczowice wskazują, że w większości rodzin objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska Karta” na terenie Gminy Stare Bogaczowice występuje problem alkoholowy któregoś z członków rodziny.

Istotnych danych na temat zjawiska przemocy domowej dostarczają sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Starych Bogaczowicach, w tym dotyczące stosowania procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty. Według uzyskanych danych na terenie naszej Gminy zdiagnozowanej w ramach procedury „Niebieskiej Karty” w latach 2022-2023 pozostaje – w stosunku do danych ogólnopolskich i powiatowych – na niskim poziomie. W poniższych tabelach zostały zawarte dane, które pokazują liczbę rodzin i osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przemocy Domowej oraz Grup diagnostyczno-pomocowych w ramach procedury „Niebieskiej Karty” oraz obrazują podejmowane w ramach procedury działania.

Tabela nr 1. Dane na temat spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przemocy Domowej oraz Grup diagnostyczno-pomocowych.

| <b>Rok</b>                                                                  | <b>2022</b> | <b>2023</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| <b>Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego</b>                          | 8           | 5           |
| <b>Liczba funkcjonujących grup roboczych/ grup diagnostyczno-pomocowych</b> | 4           | 13          |
| <b>Liczba spotkań grup roboczych/ grup diagnostyczno-pomocowych</b>         | 8           | 52          |

Na terenie Gminy Stare Bogaczowice działa jeden Zespół Interdyscyplinarny ds Przemocy Domowej obecnie powołany na podstawie Zarządzenia Nr 93/2023 Wójta Gminy Stare Bogaczowice z dnia 19/09/2023 r. Zespół Interdyscyplinarny w roku 2022 r spotkał się 8 a w 2023 r 5 razy. W 2022 r. w ramach działalności zespołu funkcjonowały 4 grupy diagnostyczno-pomocowe, które spotkały się 8 razy natomiast w roku 2023 r. grup funkcjonowało 13 grup i odbyło w nich 52 spotkania. Co wyraźnie wskazuje na rozwój działalności grup.

Tabela nr 2. Dane na temat rodzin i osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Starych Bogaczowicach.

| <b>Rok</b>                                                   | <b>2022</b>           | <b>2023</b> |
|--------------------------------------------------------------|-----------------------|-------------|
| <b>Liczba wszczętych procedur NK</b>                         | 4                     | 10          |
| <b>W tym wszczętych przez</b>                                | <b>Policję</b>        | 3           |
|                                                              | <b>OPS</b>            | 0           |
|                                                              | <b>oświatę</b>        | 1           |
|                                                              | <b>służbę zdrowia</b> | 0           |
|                                                              | <b>GKRPA</b>          | 0           |
|                                                              | <b>Inne podmioty</b>  | 0           |
| <b>Liczba kontynuowanych procedur NK z poprzedniego roku</b> | 2                     | 3           |

Z zebranych danych wynika, że w roku 2022 r zostało wszczęte 4 nowe procedury „Niebieskie Karty”. 3 z nich zostały wszczęte przez policję natomiast 1 przez oświatę. 2 kolejne procedury były kontynuowane z zeszłego roku. Tym samym Zespół Przeciwdziałania Przemocy Domowej swoją pomocą obejmował 6 rodzin. Dla porównania w roku 2023 r. Na terenie Gminy Stare Bogaczowice wszczęto 10 nowych procedur „Niebieskie Karty”, 9 przez policję a 1 przez oświatę. 3 procedury były kontynuowane z poprzedniego roku. Dane te nie koniecznie muszą wskazywać na wzrost skali przemocy a jedynie na większą świadomość społeczną i wykrywalność aktów przemocy.

Tabela nr 3. Dane na temat działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny wobec osób doznających przemocy

| Rok                                                                                |                                                  |                                                | 2022 | 2023 |    |
|------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------------------------------------------|------|------|----|
| Liczba osób w rodzinach objętych pomocą ZI w ramach procedury                      |                                                  |                                                | 18   | 39   |    |
| W tym doznających stosowania przemocy                                              | ogółem                                           |                                                | 6    | 13   |    |
|                                                                                    | kobiet                                           |                                                | 5    | 9    |    |
|                                                                                    | mężczyzn                                         |                                                | 0    | 2    |    |
|                                                                                    | dzieci                                           |                                                | 1    | 2    |    |
|                                                                                    | Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa | ogółem                                         |      | 6    | 13 |
|                                                                                    |                                                  | psychologicznego                               |      | 6    | 7  |
|                                                                                    |                                                  | pedagogicznego                                 |      | 1    | 2  |
|                                                                                    |                                                  | prawnego                                       |      | 2    | 6  |
|                                                                                    |                                                  | medycznego                                     |      | 0    | 0  |
| socjalnego                                                                         |                                                  | 0                                              | 1    |      |    |
| Zawodowego i rodzinnego                                                            |                                                  | 3                                              | 5    |      |    |
| Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta „C”                                |                                                  |                                                | 3    | 10   |    |
| Liczba przypadków zabezpieczenia dzieci przez pracowników socjalnych               |                                                  |                                                | 0    | 0    |    |
| Liczba rodzin /osób umieszczonych w Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy |                                                  |                                                | 0/0  | 1/3  |    |
| Liczba zakończonych procedur „NK”                                                  |                                                  |                                                | 3    | 3    |    |
| W tym                                                                              |                                                  | Braku zasadności podejmowania dalszych działań | 1    | 2    |    |
|                                                                                    |                                                  | Ustania przemocy                               | 2    | 1    |    |

Zgromadzone dane wskazują jednoznacznie, iż to głównie kobiety są osobami doznającymi przemocy domowej na terenie Gminy Stare Bogaczowice. Na 6 osób doznających przemocy w toczących się w 2022 r procedurach, 5 to były kobiety a 1 to dziecko. Natomiast w 2023r. na 13 osób doznających przemocy występują

jedynie dwaj mężczyźni i dwoje dzieci. Pozostałe 9 osób to kobiety. W tym względzie statystyki w tutejszej Gminie nie odbiegają od standardów.

Wśród 6 osób doznających przemocy domowej w 2022 r. Zespół udzielił wszystkim wsparcia psychologicznego, jednej osobie pedagogicznego, dwóm prawnego i 3 zawodowego i rodzinnego. Na 13 osób doznających przemocy w 2023 r. 7 objęto wsparciem psychologicznym, dwoje pedagogicznym, 6 prawnym 1 osobę socjalnym i 5 zawodowym i rodzinnym. Zespół w 2022 r wypełnił 3 a w 2023r. 10 formularzy „Niebieska Karta „C”. W podanym okresie pracownicy socjalni nie zabezpieczali dzieci u niewspólnie zamieszkujących członków rodziny lub w pieczy zastępczej w ramach funkcjonujących procedury. W 2023 r jedna dwuosobowa rodzina została z uwagi na przemoc domową skierowana do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Wałbrzychu. Zarówno w 2022 r jak i 2023 r zakończono 3 procedury "Niebieska Karta". W 2022 r. 1 z tytułu braku zasadności podejmowania działań a dwie z uwagi na ustanie przemocy a w roku 2023r. 1 z uwagi na ustanie przemocy a dwie na braku zasadności podejmowania działań.

| <b>Rok</b>                                                                                             | <b>2022</b> | <b>2023</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta „D”                                                    | 3           | 6           |
| Liczba osób stosujących przemoc zgłoszonych do GKPIRPA                                                 | 1           | 4           |
| Liczba osób stosujących przemoc które skorzystały ze wsparcia psychologicznego                         | 2           | 3           |
| Liczba złożonych przez ZI zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie/domowej | 1           | 1           |

Zespół Interdyscyplinarny w 2022 r wypełnił 3 a w 2023 r. 6 formularzy „Niebieska Karta „D”.

W 2022 r Zespół interdyscyplinarny złożył jeden wniosek do Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie postępowania wobec osoby stosującej przemoc, która nadużywała spożycia alkoholu a w 2023 r. złożył 4 takie wnioski. Ze wsparcia psychologa skorzystały w 2022 r. 2 osoby stosujące przemoc a w 2023 r. 3 osoby. W wymienionych okresach złożono po jednym zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej.

Każdego roku podejmowane są szeroko rozumiane działania z zakresu profilaktyki, w tym spotkania przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach z uczniami tutejszej Szkoły Podstawowej. Pozytywnym wynikiem tych spotkań jest niewątpliwie wzrost wiedzy dzieci i młodzieży

w zakresie możliwości uzyskania pomocy w przypadku doświadczania przemocy lub bycia jej świadkiem.

Zadowolająco przedstawiają się badania przeprowadzone na podstawie ankiety stworzonej przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego na grupie 100 dorosłych mieszkańców gminy.

Ankietowanych było 60 kobiet i 40 mężczyzn, w wieku od 18 do 75 lat. Z tego 10 osób w przedziale, 18-25 lat, 16 osób 26-35 lat, 28 osób 36-45 lat, 20 osób 46-55 lat, 12 osób 56-65 lat, 14 osób 66-75 lat.

Spośród badanych zaledwie 24% znało rodzinę, w której występuje przemoc domowa, w tym 12% określiło, że zna taką rodzinę w bliskim otoczeniu. 42% ankietowanych określiło, że słyszało o przypadkach przemocy domowej na terenie naszej gminy, natomiast 34 % twierdzi, że w ogóle nie spotkało się z tym tematem.

Jedynie 6% procent ankietowanych osób twierdzi, że na terenie gminy występuje wysoka skala problemu przemocy domowej.

Przeprowadzone badania dowiodły także, iż mieszkańcy naszej gminy posiadają coraz większą wiedzę na temat przemocy domowej. 66% ankietowanych wskazuje, iż przemoc domowa może pojawić się w każdej rodzinie a nie sprowadza ja do problemu rodzin z dysfunkcjami. Jednocześnie wskazując jako główne przyczyny przemocy domowej nadużywanie alkoholu (82%) oraz zażywanie narkotyków (48%) ale także w trzeciej kolejności stres i frustrację (46%). Zwiększyła się także wiedza na temat form przemocy gdyż połowa ankietowanych definiuje jako najczęstszą formę przemocy domowej obrażanie poprzez wyzwiska. Nadal jako osobę najczęściej stosującą przemoc ankietowani wskazali mężczyznę około 78%.

64% ankietowanych twierdzi, że dobrze orientuje się gdzie zwrócić się o pomoc w przypadku występowania przemocy domowej. Najczęściej w/wym udali by się na Posterunek Policji w 68% oraz do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 48% ankietowanych.

78% ankietowanych wyraziło pozytywny pogląd na temat faktu, iż osoby doznające przemocy mogą liczyć na terenie naszej gminy na pomoc.

44% ankietowanych uważa aby poprawić działania na terenie gminy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej należałoby skoordynować działania służb i instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy.

#### **IV. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W LATACH 2024 – 2030**

##### **4.1. Założenia programu**

Każdy człowiek niezależnie od płci, wieku, stanu zdrowia czy pochodzenia ma prawo do godnych warunków życia, poszanowania własnej osoby, indywidualności, do realizowania się w życiu społecznym i zawodowym. W przypadku naruszenia przez kogoś tych praw osoba pokrzywdzona ma prawo zwrócić się o pomoc i oczekiwać ukierunkowania w rozwiązaniu problemu.

Odbiorcami niniejszego programu są:

- osoby doznające przemocy domowej,
- osoby stosujące przemoc domową
- świadkowie przemocy (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci),
- przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielenie pomocy w sytuacji przemocy.

Przy realizacji celów programu zakłada się:

- 1) dalszą ewolucję pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy domowej;
- 2) promowanie wartości rodzinnych - zwłaszcza w zakresie stosowania w rodzinach wychowania bez przemocy i przeciwdziałania zaniedbywaniu starszych i niepełnosprawnych członków rodzin;
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy domowej;
- 4) rozpowszechnienie wiedzy z zakresu zjawiska cyberprzemocy.

Szerokie ujęcie problematyki związanej z zapobieganiem przemocy domowej wyznacza trzy podstawowe obszary działań:

- 1) działania profilaktyczne: informacyjne, edukacyjne, diagnozujące skierowane do ogółu społeczności lokalnej, a także do osób pracujących z osobami doznającymi i stosującymi przemoc domową;
- 2) działania interwencyjne: terapeutyczne i zabezpieczające skierowane do osób doznających przemocy domowej oraz izolujące i pouczające w stosunku do osób stosujących przemoc,
- 3) działania wspierające: psychologiczne, terapeutyczne, pedagogiczne i inne skierowane do osób doznających przemocy domowej oraz świadków przemocy z naciskiem na dzieci będące świadkami przemocy domowej.

Z uwagi na fakt, że przemoc domowa jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym, wszelkie działania podejmowania do zniwelowania tego problemu powinny być podejmowane przez przedstawicieli różnych instytucji. Praca zespołowa i współdziałanie osób zobligowanych do ochrony osób dotkniętych stosowaniem przemocy domowej jest kluczowym elementem w realizacji Programu.

#### **4.2. Cel główny i cele szczegółowe programu**

**CEL GŁÓWNY:** zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

**CELE SZCZEGÓŁOWE I DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO ICH REALIZACJI:**

##### **I. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Stare Bogaczowice**

1. Cykliczne prowadzenie lokalnej kampanii społecznej (plakaty, ulotki, broszury, spotkania z poszczególnymi grupami społecznymi z terenu Gminy Stare Bogaczowice),

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Posterunek Policji, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.

Wskaźniki: - liczba przeprowadzonych akcji profilaktycznych.

Termin realizacji: 2025-2030

2. Wspieranie inicjatyw mających na celu promowanie prawidłowych metod wychowawczych i wspólnego spędzania czasu wolnego służącego wzmocnieniu więzi rodzinnych (festyny rodzinne, pikniki, ogniska i zawody sportowe),

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Posterunek Policji, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.

Wskaźniki: - liczba przeprowadzonych akcji.

Termin realizacji: 2025-2030

##### **II. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości dzieci i młodzieży zamieszkujących na terenie Gminy Stare Bogaczowice w zakresie skutków cyberprzemocy**

1. Organizowanie zajęć informacyjno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów związanych z agresją i cyberprzemocą.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Posterunek Policji, placówki oświatowe.

Wskaźniki: - liczba przeprowadzonych zajęć.

Termin realizacji: 2025-2030

##### **III. Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej**

1. Pomoc w formie bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (psychologiczne, terapeutyczne, socjalne i prawne) dla osób doznających przemocy domowej oraz pozostałych członków rodzin, w których występuje zjawisko przemocy.

Realizatorzy : Urząd Gminy Stare Bogaczowice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach

Wskaźniki:

- liczba punktów/specjalistów prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- liczba osób, którym udzielono porady,

Termin realizacji: 2025-2030

2. Prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach, Zespół Interdyscyplinarny, Posterunek Policji,

Wskaźniki: - liczba wszczętych procedur NK, z podziałem na jednostki wszczynające.

- liczba osób w rodzinach objętych pomocą ZI w ramach procedury.
- liczba osób doznających przemocy z podziałem na płeć oraz rodzaj otrzymanego wsparcia.
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta „C” i „D”
- liczba przypadków zabezpieczenia dzieci przez pracowników socjalnych
- liczba rodzin /osób umieszczonych w Ośrodku wsparcia dla os
- liczba zakończonych procedur „NK”
- liczba osób stosujących przemoc zgłoszonych do GKPiRPA
- liczba osób stosujących przemoc które skorzystały ze wsparcia psychologicznego
- liczba złożonych przez ZI zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej.

Termin realizacji: 2025-2030

#### **IV Zwiększenie poziomu wiedzy i umiejętności osób/służb zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy domowej**

1. Szkolenia i spotkania o charakterze informacyjno-edukacyjnym dla przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy domowej w celu podniesienia umiejętności.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych szkoleń, spotkań

Termin realizacji: 2025-2030

2. Współpraca pomiędzy pracownikami różnych służb, instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizatorzy: Urząd Gminy Stare Bogaczowice, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach, Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starych Bogaczowicach, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Wałbrzychu, Gminne Centrum Biblioteczno - Kulturalne w Starych Bogaczowicach, Posterunek Policji, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia), Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, Prokuratura Rejonowa w Wałbrzychu.

Wskaźniki:

- liczba wspólnych spotkań

Termin realizacji: 2025-2030

#### **4.3. Realizatorzy programu oraz przewidywane efekty realizacji programu.**

Zakłada się, że „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030” będzie miał charakter interdyscyplinarny i realizowany będzie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i ograniczenia przemocy domowej. Ze względu na interdyscyplinarny charakter programu cele realizowane będą w formie pracy ciągłej przez okres 6 lat.

Realizatorami programu będą:

- Urząd Gminy Stare Bogaczowice
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starych Bogaczowicach,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Wałbrzychu,
- Szkoła Podstawowa w Starych Bogaczowicach,
- Gminne Centrum Biblioteczno - Kulturalne w Starych Bogaczowicach,

- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego dr Urszula Puskarz,
- organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia),
- Sąd Rejonowy w Wałbrzychu,
- Prokuratura Rejonowa w Wałbrzychu.

Przewidywane efekty realizacji programu:

1. Zmiana postaw społeczności lokalnej wobec przemocy domowej.
2. Wzrost wiedzy dzieci i młodzieży na temat zjawiska cyberprzemocy.
3. Wzrost poziomu wiedzy i umiejętności przedstawicieli różnych grup zawodowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
4. Zminimalizowanie liczby rodzin, w których interwencje policji i innych służb zajmujących się przemocą domową podejmowane są wielokrotnie.

#### **4.4. Monitorowanie**

Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Bogaczowicach na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Sporządzone do końca marca następnego roku przez kierownika GOPS roczne sprawozdanie z realizacji programu zawierać będzie następujące dane:

1. Liczbę i zakres zorganizowanych działań i kampanii profilaktycznych, edukacyjnych w ramach "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030" na terenie gminy
2. Liczba punktów/specjalistów prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Liczba osób, którym udzielono porady.
4. Liczbę spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno pomocowych.
5. Liczba wszczętych procedur NK, z podziałem na jednostki wszczynające.
6. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą ZI w ramach procedury.
7. Liczba osób doznających przemocy z podziałem na płeć oraz rodzaj otrzymanego wsparcia.
8. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta „C” i „D”.
9. Liczba przypadków zabezpieczenia dzieci przez pracowników socjalnych.
10. Liczba rodzin /osób umieszczonych w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia.
11. Liczba zakończonych procedur „NK”.
12. Liczba osób stosujących przemoc zgłoszonych do GKRPA.

13. Liczba osób stosujących przemoc, które skorzystały ze wsparcia psychologicznego.

14. Liczba złożonych przez ZI zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej.

15. Liczba przeprowadzonych szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy domowej.

16. Liczba wspólnych spotkań dla przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy domowej.

## **V. ZAKOŃCZENIE**

„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030” przybliży problem przemocy domowej oraz określa na najbliższe lata podstawowe zadania podmiotów zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej. W celu ochrony osób doznających przemocy i zahamowania zjawiska przemocy domowej podejmowanie interwencji w środowisku wobec osób dotkniętych przemocą domową odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Ponadto obowiązek reagowania w przypadku występowania przemocy domowej mają wszyscy świadkowie tego zjawiska, którzy winni powiadomić o tym odpowiednie służby.

Realizacja Programu przełoży się na poprawę bezpieczeństwa w rodzinach zamieszkujących teren Gminy Stare Bogaczowice. Oczekuje się więc, że wspólnie realizowane działania przyczynią się do usprawnienia systemu i ograniczenia zjawiska przemocy domowej oraz towarzyszącej jej innych zjawisk patologicznych.

## **UZASADNIENIE**

Konieczność podejmowania działań zapobiegających występowaniu przemocy domowej wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673). Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest zadaniem obligatoryjnym dla gmin i wynika bezpośrednio z art. 6 ust. 2 pkt 1 przywołanej ustawy.

W Programie przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach ubiegłych. Dostosowano zapisy i nazewnictwo w związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zjawiska przemocy domowej. Program zakłada także łączenie ze sobą aktywności w obszarach inicjowania, rozwijania różnorodnych form pomocy dla osób doznających przemocy domowej, doskonalenia współpracy interdyscyplinarnej z tworzeniem warunków sprzyjających wzrostowi świadomości i wrażliwości społecznej, co stanowi podstawę budowania spójnego oraz funkcjonalnego systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy domowej.

Przewodnicząca Rady Gminy Stare  
Bogaczowice

**Alicja Stępnik**